

УДК 343.985.7 : 343.611

Є.С. Хижняк

ORCID: 0000-0001-8263-0353

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНИХ ВБИВСТВ З ВИКОРИСТАННЯМ МОЖЛИВОСТЕЙ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Стаття присвячена комплексному та багатоаспектному аналізу особливостей підготовки та проведення обшуку як однієї з найбільш вагомих слідчих (розшукових) дій у структурі кримінальних проваджень щодо умисних вбивств. Обумовлено актуальність обраного напрямку дослідження злочинів проти життя, розслідування яких вимагає від правоохоронних органів граничної концентрації зусиль, високої оперативності та безпомилковості тактичних рішень. Акцентовано увагу на тому, що в умовах сучасного реформування кримінального процесу та посилення судового контролю, обшук трансформується у складну тактико-правову процедуру, де найменша процедурна похибка може призвести до визнання отриманих доказів недопустимими. Детально розкрито та науково обґрунтовано алгоритм підготовчого етапу, який розглядається як фундаментальна передумова результативності всієї подальшої слідчої діяльності. Особлива роль відводиться інформаційно-пізнавальній складовій, що реалізується через залучення можливостей оперативних підрозділів для отримання стратегічно важливих даних про об'єкт обшуку: від детального вивчення архітектурних особливостей приміщень і прилеглої території до психологічного профілювання осіб, які можуть перебувати на місці проведення дії. Детально проаналізовані ключові тактичні завдання, спрямовані на виявлення та фіксацію специфічних для справ про вбивства об'єктів, таких як знаряддя злочину, приховані трупні або їх фрагменти, біологічні сліди та цифрові докази. Окрему увагу приділено трансформації традиційного обшуку у складні тактичні операції, зокрема «груповий обшук», що передбачає одночасне проведення дій у кількох локаціях для нейтралізації фактору протидії слідству. Проаналізовано правові позиції Верховного Суду щодо обов'язковості особистого виконання ухвали слідчого судді слідчим або прокурором, що кардинально змінює роль оперативних працівників, які тепер фокусуються на забезпеченні безпеки, фізичного блокування периметра та конспірації заходів. Розглянуто також специфіку проведення обшуку в умовах гострого інформаційного дефіциту, коли застосовується алгоритм спостереження за особою чи місцем для встановлення фактичного місцезнаходження доказів. Важливе місце у дослідженні посідає характеристика особистого обшуку затриманого безпосередньо після вчинення злочину, що дозволяє зафіксувати мікрооб'єкти та сліди контакту з потерпілим до їх навмисного або випадкового знищення. Зроблено підсумковий висновок про те, що успішність доказування у справах про вбивства прямо корелює із рівнем взаємодії між слідчим, прокурором та оперативними підрозділами, а запропоновані у статті рекомендації спрямовані на мінімізацію ризиків порушення прав людини при одночасному підвищенні ефективності вилучення криміналістично значущої інформації.

Ключові слова: кримінальне провадження, злочин, кримінальне правопорушення, розслідування, умисне вбивство, слідчі (розшукові) дії, обшук, підготовка, тактична операція, оперативні підрозділи.

Постановка проблеми. Особлива тяжкість та суспільна небезпека умисних вбивств, розслідування яких потребує від правоохоронних органів максимальної ефективності та безпомилковості обумовлюють актуальність обраного напрямку дослідження. У системі слідчих (розшукових) дій обшук посідає одне з центральних місць, оскільки саме він дає змогу виявити знаряддя злочину, біологічні сліди, цифрові докази та інші об'єкти, без яких неможливо довести винуватість особи.

Складність дослідження підсилюється динамічними змінами у кримінальному процесуальному законодавстві та суворістю судового контролю. Як свідчить сучасна практика Верховного Суду, найменші процедурні порушення на етапі підготовки або проведення обшуку (наприклад, виконання обшуку неповноважною особою або вихід за межі ухвали) призводять до визнання доказів недопустимими. Окрім того, необхідність залучення оперативних підрозділів на засадах конспірації та використання тактичних операцій (наприклад, «групового обшуку») вимагає розробки чітких алгоритмів взаємодії слідчого, прокурора та оперативних працівників, що робить дане дослідження вкрай вчасним і практично значущим.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема тактичного забезпечення обшуку та методики розслідування вбивств постійно перебуває в полі зору вітчизняних науковців. Теоретичну базу дослідження складають праці провідних криміналістів. Так, загальні засади проведення обшуку та криміналістичної тактики ґрунтуються на роботах А.В. Іщенка, К.О. Чаплинського, Ю.М. Чорноус. Особливості обшуку під час розслідування вбивств ґрунтовно досліджували Б.М. Дердюк, який визначив пріоритетні об'єкти пошуку (зброя, сліди крові, та ін.), та І.В. Борисенко й О.Ю. Булуков, котрі деталізували перелік криміналістично значущих об'єктів, що відбивають ознаки вчинення та приховування вбивства. Специфічні види обшуку, зокрема особистий обшук затриманого, висвітлено у працях А.І. Кунтія, а тактичні операції в умовах інформаційного дефіциту (наприклад, обшук з негативним результатом) у дослідженнях С.Ф. Денисюка. Попри наявність значної кількості напрацювань, питання координації оперативних та слідчих підрозділів потребують подальшого уточнення.

Метою статті є комплексне дослідження організаційно-тактичних особливостей підготовки та проведення обшуку під час розслідування умисних вбивств, а також розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності цієї слідчої дії в умовах сучасного кримінального процесуального регулювання.

Виклад основного матеріалу. Обшук залишається важливою слідчою (розшуковою) дією під час розслідування умисних вбивств. Змістом обшуку є примусове обстеження приміщень і споруд, ділянок місцевості, окремих громадян, їх одягу і речей з метою виявлення і вилучення джерел доказової і орієнтуючої інформації, а також виявлення розшукуваних осіб і трупів або відомостей про їх місцезнаходження (Пясковський та ін., 2015). Процесуальний порядок проведення обшуку регламентовано статтями 233-236 КПК України (Кримінальний процесуальний кодекс України, 2012). Відповідно до положень зазначених статей обшук може проводитися лише на підставі ухвали слідчого судді, або у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення – до її отримання, але за умови невідкладного звернутися до слідчого судді із клопотанням про проведення обшуку відразу після його проведення. Під час розслідування умисних вбивств у залежності від особливостей слідчої ситуації мова може йти як про звичайний порядок проведення обшуку із попереднім отриманням ухвали слідчого судді про його проведення, так і про невідкладний характер його проведення із отриманням ухвали слідчого судді безпосередньо після його завершення.

Необхідно зазначити, що під час здійснення розслідування умисних вбивств проведення обшуку дозволяє вирішити ряд важливих тактичних завдань, зокрема:

- виявлення, фіксація та вилучення речових доказів (зброя, одяг, біологічні сліди, інструменти, транспортні засоби, пакети або інші матеріали, у які було загорнуто труп тощо);
- виявлення та вилучення документів, що пояснюють мотивацію злочинця та підтверджують мотив учинення умисного вбивства (листування, записи, листи та фото з погрозами, фінансові документи)
- виявлення прихованих трупів та їх частин;
- виявлення та затримання злочинців, які переховуються від слідства та безпосередньо причетні до вчинення умисного вбивства;
- фіксація і документування обстановки місця підготовки, вчинення або приховування умисного вбивства;
- забезпечення встановлення та збереження ланцюга доказів щодо причетності конкретних осіб до вчинення умисних вбивств;
- виявлення і фіксація цифрових доказів (мобільні телефони, комп'ютери, носії інформації, маршрутизація даних);
- виявлення і опитування присутніх на місці проведення обшуку осіб, які можуть бути свідками або потенційними співучасниками умисного вбивства;
- пошук слідів, що вказують на причетність певних осіб до вчинення умисного вбивства або переховування злочинця (відбитків пальців, слідів взуття, волокон одягу, слідів ґрунту, слідів пострілу тощо).

З огляду на визначені завдання, слід констатувати, що підготовка до проведення обшуку під час розслідування умисних вбивств вимагає від слідчого вчинення ряду інформаційно-пізнавальних та організаційних дій, пов'язаних зі встановленням точного місця проведення обшуку, предметів та документів, які мають бути виявлені та вилучені у порядку тимчасового доступу до речей і документів, кола необхідних учасників, які мають бути залучені до участі під час проведення даної слідчої (розшукової) дії. Досить часто тактично правильним буде проведення обшуку у вигляді тактичної операції «груповий обшук», тобто необхідно буде провести декілька одночасних обшуків у різних локаціях, що також ускладнює етап підготовки.

Чинне кримінальне процесуальне законодавство передбачає необхідність санкціонування проведення обшуку. У клопотанні слідчого за погодженням з прокурором або прокурора, з яким він звертається до слідчого судді, має, у тому числі, зазначатися інформація щодо підстав проведення обшуку, конкретна адреса житла чи іншого володіння особи, дані особи, у якої проводитиметься обшук, ознаки речей, документів, іншого майна або осіб, яких планується відшукати, а також їхній зв'язок зі вчиненням кримінальним правопорушенням та обставини, що унеможливають їх отримання іншим шляхом (Кримінальний процесуальний кодекс України, 2012). Збір усієї зазначеної інформації здійснюється безпосередньо на етапі підготовки до проведення обшук, у зв'язку із чим дії слідчого, прокурора та оперативних працівників спрямовані на вирішення важливого комплексу тактичних завдань, які забезпечують як можливість процесуального санкціонування обшуку, так і фактичну успішність його проведення.

Алгоритм підготовки до проведення обшуку передбачає вчинення ряду дій та вжиття необхідних заходів, що дозволять провести дану С(Р)Д максимально якісно та результативно. Важлива роль на етапі підготовки до обшуку відводиться саме працівникам оперативного підрозділу, які забезпечують отримання комплексу стратегічно важливої інформації.

Аналіз слідчої та судової практики дозволяє стверджувати, що підготовка до проведення обшуку у провадженнях за фактом учинення умисних вбивств включає:

1. *Збір оперативної інформації про:* місце можливого зберігання знарядь злочину, речових доказів, документів; планування будівлі та окремих приміщень у ньому, можливі шляхи втечі, приховані виходи, режим доступу, охоронні системи, відеоспостереження; осіб, які перебуватимуть на місці обшуку, їхній психологічний стан, схильність до опору, наявність спеціальних навичок та вмінь; можливу наявність зброї, небезпечних предметів чи собак;

2. *Визначення чіткого переліку об'єктів, які підлягають відшукуванню та вилученню під час проведення обшуку.* Б.М. Дердюк відзначає, що під час розслідування вбивств основна увага під час обшуку повинна приділятися відшукуванню речей, які можуть прямо вказувати на причетність обшукуваних осіб до злочину, зокрема зброї та її частин, набоїв, вибухових пристроїв, їх креслень та макетів, вибухових речовини, одягу зі слідами носіння зброї, кіптяви від пострілів чи крові, документів, уривків листів із написами, малюнками, кресленнями, фотографій, відео- та аудіозаписів (Дердюк, 2014).

І.В. Борисенко та О.Ю. Булулуков до основних криміналістично значущих об'єктів, що відбивають типові ознаки вчинення і приховування вбивства та підлягають відшукуванню під час проведення обшуку відносять: «1) знаряддя і предмети, які могли бути використані під час вбивства та розчленування трупа; 2) предмети одягу, головний убір, взуття, а також інші речі передбачуваного вбивці, які, за наявними відомостями, були на ньому під час учинення вбивства і в яких він перебував на місці події; 3) частини (частина) розчленованого трупа, які раніше не були виявлені; 4) речі, гроші, коштовності, документи, що належали потерпілому; 5) сліди, що свідчать про вчинення в цьому місці вбивства та розчленування трупа (наприклад, плями крові, шматочки м'язової й кісткової тканини та ін.); 6) предмети зі слідами крові або інших виділень людини, або предмети, використані для змивання крові чи інших слідів (наприклад, ганчірки, щітки та ін.); 7) документи, листи, записники, фотознімки та інші дані, що пояснюють характер взаємин потерпілого з підозрюваним; 8) обв'язувальний і пакувальний матеріали, який використовується для упакування частин трупа; 9) транспортні засоби, які були використані для транспортування розчленованих частин трупа» (Борисенко та Булулуков, 2019). Кожен із наведених об'єктів є важливою складовою доказової бази, яка дозволить направити матеріали кримінального провадження до суду та дозволить забезпечити здійснення справедливого судочинства.

Працівники оперативних підрозділів, які безпосередньо залучені до підготовки обшуку, повинні забезпечити уточнення місць можливого зберігання доказів (схованки, сейфи, тайники, подвійні стіни, підвали), їх ідентифікуючі ознаки та визначити перелік спеціального обладнання, яке необхідно буде підготувати та використовувати під час обшуку;

3. *Розробка плану проведення обшуку:* визначення конкретного місця його проведення; об'єктів, які необхідно відшукати; складу групи (спеціалісти, кількість оперативних працівників); оптимального часу його проведення. Визначення місця проведення обшуку, тобто конкретної адреси, та його меж є принципово важливим для можливості використання здобутих даних у якості доказів. Науковці досить слушно вказують на існування проблеми наявності законних підстав проведення обшуку окремих частин будівлі. Однак враховуючи судову практику, необхідно погодитися із тим, що обшук може проводитися в межах усіх частин об'єкта, зазначеного в ухвалі слідчого судді (Аркуша, Загородній та Стародубов, 2023; Постанова Великої Палати Верховного Суду, 2019). У провадженнях про умисні вбивства місцем проведення

обшуку може бути: місце скоєння убивства; місце виявлення тіла або його частин; місце поховання або приховування тіла; помешкання (квартира, будинок); помешкання родичів, співмешканців, співучасників убивства; місце тимчасового перебування підозрюваного, який переховується від слідства (гуртожиток, готель, орендоване приміщення); місце роботи підозрюваного (офіс, майстерня) або осіб, безпосередньо пов'язаних зі справою; транспортний засіб підозрюваного (власний або орендований); гаражі, складські приміщення, сховища, сараї, тобто місця можливого зберігання знарядь учинення вбивства, предметів одягу злочинця або потерпілого, майна потерпілого тощо;

4. *Отримання ухвали слідчого судді на проведення обшуку.* Необхідно підкреслити, що ч.1 ст. 236 КПК України передбачає, що «ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи може бути виконана слідчим чи прокурором» (Кримінальний процесуальний кодекс України, 2012). Тобто слідчий та прокурор повинні самостійно проводити обшук та позбавлені права надавати доручення оперативним підрозділам на виконання ухвали слідчого судді щодо проведення даної С(Р)Д. Про це ж свідчить судова практика. Верховний Суд колегією суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду у справі № 466/896/17 від 29 січня 2019 року постановив, що «за змістом ч. 1 ст. 236 КПК виконання ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи покладається особисто на слідчого чи прокурора і не може бути доручене в порядку п. 3 ч. 2 ст. 40 КПК відповідним оперативним підрозділам. З метою одержання допомоги з питань, що потребують спеціальних знань, слідчий, прокурор для участі в обшуку мають право запросити спеціалістів, однак це не звільняє їх від обов'язку особистого виконання обшуку. У випадку проведення обшуку іншими особами, окрім слідчого чи прокурора, вказане слід вважати суттєвим порушенням умов обшуку, результати обшуку у відповідності з вимогами ст. ст. 86, 87 КПК не можуть бути використані при прийнятті процесуальних рішень і на них не може посилатися суд при ухваленні обвинувального вироку, як на доказ» (Постанова Верховного Суду, 2019). Відповідно слідчий, прокурор можуть залучати працівників оперативних підрозділів для збору інформації на етапі підготовки до проведення обшуку та для участі у забезпеченні його здійснення, проте повинні самостійно керувати проведенням даної С(Р)Д.

5. *Забезпечення безпеки проведення обшуку силами оперативних підрозділів.* Слідчий, прокурор спільно із працівниками оперативних підрозділів, які на підставі доручення забезпечували збір усієї необхідної інформації, мають розробити схеми проникнення на місце проведення обшуку, блокування периметра, визначити особливості здійснення контролю прилеглої території. Таке планування повинно передбачати вжиття заходів конспірації та суворого дотримання таємниці щодо дій слідства. К.О. Чаплинський акцентує увагу на забезпеченні конспіративності підготовки обшуку, «адже розголошення відомостей про обшук, що готується, значній кількості осіб може призвести до витоку інформації та втрати фактору раптовості обшуку» (Чаплинський, 2010).

Окрім того, важливим є визначення кількості працівників оперативних підрозділів, яких необхідно буде залучити до проведення обшуку, особливостей їх розміщення для недопущення втечі осіб, які перебувають на місці проведення даної С(Р)Д та/або підлягають затриманню, а також попередження передачі інформації щодо обшуку, який проводиться, третім особам.

Під час обшуку завдання працівників оперативних підрозділів, залучених до його проведення, полягають у наступному:

- забезпечення присутності необхідної кількості понять;
- охорона входів/виходів, контроль території біля місця проведення обшуку;

- недопущення знищення, винесення або передачі предметів;
- виявлення і затримання осіб, які намагаються втекти або чинять опір;
- виявлення схованок і нетипових місць зберігання об'єктів, які підлягають відшукуванню та вилученню під час проведення обшуку (завдяки оперативному досвіду);
- здійснення первинної ідентифікації предметів, що можуть мати значення для розслідування умисного вбивства, або свідчать про вчинення іншого кримінального правопорушення особою, у якої проводиться обшук;
- виявлення предметів оперативного інтересу (зброї, боєприпасів, наркотичних речовин, фальшивих документів, цифрових носіїв інформації);
- виявлення та збереження комп'ютерів, телефонів, камер відеоспостереження, флеш-накопичувачів на місці проведення обшуку;
- блокування можливості видалення або дистанційного знищення даних;
- пакування, маркування, транспортування вилучених під час обшуку об'єктів під контролем слідчого;
- негайне інформування слідчого про появу нових обставин чи даних у розслідуванні, що потребують реагування (нові адреси, співники тощо);
- перевірка осіб, які перебувають на місці проведення обшуку, або з яким затримана особа намагалася зв'язатися за оперативно-довідковими базами, орієнтуваннями, обліками.

Під час та після проведення обшуку слідчий, прокурор може надати доручення працівникам оперативних підрозділів провести опитування осіб, присутніх на місці проведення обшуку, сусідів, колег з метою виявлення потенційних свідків підготовки, вчинення або приховування умисного вбивства.

Необхідно також зазначити, що під час розслідування умисного вбивства підозрювана особа може бути затримана безпосередньо на місці його учинення. А.І. Кунтій зауважує, що у випадку затримання підозрюваної у вчиненні умисного вбивства особи необхідно провести її особистий обшук, спрямований на виявлення у неї та вилучення знаряддя вбивства, одягу, у який особа була одягнута під час учинення вбивства та на якому могли залишитися сліди, що вказують на контакт із потерпілим, зокрема: «біологічні сліди (сліди крові, слини, інші біологічні виділення людини); мікробіологічні сліди (волокна одягу, сліди нашарування, волосся тощо); інші сліди (сліди від укусу, подряпини, інші різноманітні сліди боротьби тощо) (Кунтій, 2016). Окрім того, чинне кримінальне процесуальне законодавство України прямо передбачає можливість проведення такого особистого обшуку затриманої особи. Про це ж свідчить і судова практика. Зокрема, Верховний Суд колегією суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду постановою ККС ВС від 29 жовтня 2020 у справі № 748/780/18 визначається, що «відповідно до ст. 208 КПК України уповноважена службова особа має право без ухвали слідчого суді, суду затримати особу, підозрювану у вчиненні злочину, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі, зокрема у випадку якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, в тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин. При цьому процесуальний закон дозволяє з дотриманням правил, передбачених ч. 7 ст. 223 і ст. 236 КПК України здійснити обшук затриманої особи» (Постанова Верховного Суду, 2020)

Судова практика свідчить, що результати особистого обшуку особи можуть бути відображені як в окремому протоколі, так і у протоколі затримання (Постанова Верховного Суду, 2021).

Окремо слід підкреслити, що у випадку причетності до вчинення умисного

вбивства групи осіб, проведення обшуку або цілої низки обшуків буде залежати від однозначності та повноти наявної у слідчого інформації. С.Ф. Денисюк звертає увагу на можливість проведення обшуку у вигляді тактичної операції під назвою «Допущення обшуку з негативним результатом» при розслідуванні злочинної діяльності організованих угруповань, сутність якої полягає у реальному існуванні декількох можливих об'єктів обшуку та фактичному інформаційному дефіциті слідства. Науковець пропонує обирати один об'єкт для проведення обшуку, а щодо інших забезпечувати здійснення оперативного спостереження з метою фіксації динаміки пересування злочинних об'єднань та виявлення місць приховування об'єктів, що становлять інтерес для слідства. Таким чином буде отримана важлива для слідства інформація, яка забезпечить у подальшому проведення результативних обшуків та вилучення об'єктів, що можуть бути використані у доказуванні (Денисюк, 1999). В умовах діючого кримінального процесуального законодавства реалізація такої тактичної операції потребує отримання ухвали слідчого судді на здійснення спостереження за особою, річчю або місцем у порядку ст. 269 КПК України, яка проводиться з метою «пошуку, фіксації і перевірки під час досудового розслідування тяжкого або особливо тяжкого злочину відомостей про особу та її поведінку або тих, з ким ця особа контактує, або певної речі чи місця» (Кримінальний процесуальний кодекс України, 2012). Відповідно етап підготовки до проведення даної тактичної операції ускладнюється за рахунок збору інформації, що дозволить отримати ухвали слідчого судді як на проведення обшуку, так і спостереження за особою, річчю або місцем.

Висновки. Узагальнюючи викладене, слід констатувати, що успішність обшуку під час розслідування умисних вбивств безпосередньо залежить від системності підготовчого етапу, де ключову роль відіграє тісна взаємодія слідчого з оперативними підрозділами для збору стратегічної інформації про об'єкт та ймовірні місця приховування доказів. Сучасна судова практика, зокрема позиції Верховного Суду, вимагає від слідчого особистого виконання ухвали слідчого судді, що робить працівників оперативних підрозділів допоміжними суб'єктами, відповідальними за тактичне забезпечення, охорону периметра та конспірацію. Використання комплексних тактичних операцій, таких як «груповий обшук» або поєднання обшуку зі спостереженням, дозволяє долати інформаційний дефіцит і забезпечувати ефективне вилучення знарядь вбивства, біологічних та цифрових слідів, що є фундаментальною умовою для формування доказової бази та дотримання принципу невідворотності покарання за вчинення тяжких злочинів проти життя особи.

Бібліографічний список

- Аркуша, Л. І., Загородній, І. В. та Стародубов, С. В., 2023. Визнання доказів отриманих внаслідок проведення обшуку недопустимими: аналіз судової практики. *Юридичний науковий електронний журнал*, 1. С. 417–421. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/100>
- Борисенко, І. В. та Булулуков, О. Ю., 2019. Особливості прийняття тактичних рішень при розслідуванні окремих видів убивств. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*, 20. С. 45–61. DOI: <https://doi.org/10.32353/khrife.2.2019.03>
- Денисюк, С. Ф., 1999. *Система тактичних прийомів обшуку*. Автореферат дисертації кандидата юридичних наук. Харків. 18 с.
- Дердюк, Б. М., 2014. Особливості провадження окремих слідчих (розшукових) дій на початковому етапі розслідування вбивств. *Прикарпатський юридичний вісник*, 2 (5). С. 201–212.
- Кримінальний процесуальний кодекс України, 2012. Закон України від 13 квітня 2012

- року № 4651-VI. [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>>.
- Кунтій, А. І., 2016. *Методика розслідування умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання*. Львів: ЛьвДУВС. 220 с.
- Постанова Великої Палати Верховного Суду, 2019. Судова справа № 536/2475/14-к від 11 грудня 2019 року. [онлайн] Доступно: <<https://www.reyestr.court.gov.ua/Review/86365236>>.
- Постанова Верховного Суду, 2019. Справа № 466/896/17 від 29 січня 2019 року. [онлайн] Доступно: <<https://reyestr.court.gov.ua/Review/79601140>>.
- Постанова Верховного Суду, 2020. Справа № 748/780/18 від 29 жовтня 2020 року. [онлайн] Доступно: <<https://reyestr.court.gov.ua/Review/92534575>>.
- Постанова Верховного Суду, 2021. Справа № 712/2374/18 від 27 жовтня 2021 року. [онлайн] Доступно: <<https://reyestr.court.gov.ua/Review/100734861>>.
- Пясковський, В. В., Чорноус, Ю. М., Іщенко, А. В. та ін., 2015. *Криміналістика*. Київ: Центр учбової літератури. 544 с.
- Чаплинський, К. О., 2010. *Тактичне забезпечення проведення слідчих дій*. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД. 560 с.

References

- Arkusha, L. I., Zahorodnii, I. V. and Starodubov, S. V., 2023. Vyznannia dokaziv otrymanykh vnaslidok provedennia obshuku nedopustymymy: analiz sudovoi praktyky [Recognition of evidence obtained as a result of a search as inadmissible: an analysis of judicial practice]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 1. pp. 417–421. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/100>
- Borysenko, I. V. and Bululukov, O. Yu., 2019. Osoblyvosti pryiniattia taktychnykh rishen pry rozsliduvanni okremykh vydiv ubyvstv [Features of making tactical decisions in the investigation of certain types of murders]. *Teoriia ta praktyka sudovoi ekspertyzy i kryminalistyky*, 20. pp. 45–61. DOI: <https://doi.org/10.32353/khrife.2.2019.03>
- Chaplynskyi, K. O., 2010. *Taktychne zabezpechennia provedennia slidchykh dii* [Tactical support for conducting investigative actions]. Dnipropetrovsk: Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav; Lira LTD. 560 p.
- Denysiuk, S. F., 1999. *Systema taktychnykh pryiomiv obshuku* [The system of tactical methods of search]. Abstract of PhD thesis. Kharkiv. 18 p.
- Derdiuk, B. M., 2014. Osoblyvosti provadzhennia okremykh slidchykh (rozshukovykh) dii na pochatkovomu etapi rozsliduvannia vbyvstv [Features of conducting separate investigative (search) actions at the initial stage of murder investigation]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*, 2 (5). pp. 201–212.
- Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy, 2012. Zakon Ukrainy vid 13 kvitnia 2012 roku No. 4651-VI [Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine dated April 13, 2012 No. 4651-VI]. [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>> (in Ukrainian).
- Kuntii, A. I., 2016. *Metodyka rozsliduvannia umysnoho vbyvstva, vchynenoho v stani sylnoho dushevnogo khvyliuvannia* [Methodology of investigation of intentional murder committed in a state of strong emotional distress]. Lviv: LvDUVS. 220 p.
- Piaskovskyi, V. V., Chornous, Yu. M., Ishchenko, A. V. et al., 2015. *Kryminalistyka* [Criminalistics]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. 544 p.
- Postanova Velykoi Palaty Verkhovnoho Sudu, 2019. Sudova sprava No. 536/2475/14-k vid 11 hrudnia 2019 roku [Resolution of the Grand Chamber of the Supreme Court, court case No. 536/2475/14-k dated December 11, 2019]. [online] Available at:

- <<https://www.reyestr.court.gov.ua/Review/86365236>> (in Ukrainian).
Postanova Verkhovnoho Sudu, 2019. Sprava No. 466/896/17 vid 29 sichnia 2019 roku [Resolution of the Supreme Court, case No. 466/896/17 dated January 29, 2019]. [online] Available at: <<https://reyestr.court.gov.ua/Review/79601140>> (in Ukrainian).
Postanova Verkhovnoho Sudu, 2020. Sprava No. 748/780/18 vid 29 zhovtnia 2020 roku [Resolution of the Supreme Court, case No. 748/780/18 dated October 29, 2020]. [online] Available at: <<https://reyestr.court.gov.ua/Review/92534575>> (in Ukrainian).
Postanova Verkhovnoho Sudu, 2021. Sprava No. 712/2374/18 vid 27 zhovtnia 2021 roku [Resolution of the Supreme Court, case No. 712/2374/18 dated October 27, 2021]. [online] Available at: <<https://reyestr.court.gov.ua/Review/100734861>> (in Ukrainian).

Khyzhniak Y.S.

ORGANIZATIONAL AND TACTICAL SUPPORT FOR CONDUCTING A SEARCH DURING THE INVESTIGATION OF INTENTIONAL MURDERS USING THE CAPABILITIES OF OPERATIONAL UNITS

Abstract. The article is devoted to a comprehensive and multi-faceted analysis of the peculiarities of preparation and conduct of a search as one of the most significant investigative (search) actions in the structure of criminal proceedings regarding intentional murders. The relevance of the chosen research direction is driven by the extremely high degree of social danger posed by crimes against life, the investigation of which requires maximum concentration of efforts, high speed, and unerring tactical decisions from law enforcement agencies. The author emphasizes that in the context of modern criminal procedure reform and the strengthening of judicial control, the search is transformed into a complex tactical and legal procedure, where even the slightest procedural error can lead to the recognition of the evidence obtained as inadmissible.

The paper details and scientifically substantiates the algorithm of the preparatory stage, which is considered a fundamental prerequisite for the effectiveness of all subsequent investigative activities. A special role is assigned to the informational and cognitive component, implemented through the involvement of operational units to obtain strategically important data about the object of the search: from a detailed study of the architectural features of the premises and the adjacent territory to the psychological profiling of persons who may be present at the site.

The article analyzes in detail key tactical tasks aimed at identifying and fixing objects specific to murder cases, such as murder weapons, hidden bodies or their fragments, biological traces, and digital evidence. Special attention is paid to the transformation of a traditional search into complex tactical operations, particularly the "group search," which involves the simultaneous conduct of actions in several locations to neutralize the factor of resistance and counteraction to the investigation.

The author thoroughly analyzes the legal positions of the Supreme Court regarding the mandatory personal execution of the investigating judge's warrant by the investigator or prosecutor, which fundamentally changes the role of operational officers, who now focus on providing security, physical blocking of the perimeter, and maintaining the secrecy of measures. The specifics of conducting a search under conditions of acute information deficit are also considered, where an algorithm of surveillance of a person or place is used to establish the actual location of physical evidence.

A significant place in the study is occupied by the characterization of the personal search of a detained person immediately after the commission of a crime, which allows for the fixation of micro-objects and traces of contact with the victim before their intentional or accidental

destruction. A final conclusion is made that the success of evidence-building in murder cases directly correlates with the level of interaction between the investigator, the prosecutor, and operational units. The recommendations proposed in the article are aimed at minimizing the risks of human rights violations while simultaneously increasing the efficiency of extracting forensically significant information and ensuring the principle of inevitability of punishment for committing serious crimes against human life.

Key words: criminal proceedings, crime, criminal offense, investigation, intentional murder, investigative (search) actions, search, preparation, tactical operation, operational units.

Статтю було подано / The article was submitted	10.04.2026
Статтю було прийнято / The article was accepted	21.04.2026